

"L'uomo universale" - Leonardo da Vinci

Tematiske dansk 8. klasse

Danskforløbet tager afsæt i mange forskellige vinkler over Leonardo da Vinci. Vi skal undersøge mange forskellige sider og temaer ud fra danskfaglig viden.

Biografiske vinkler med sagprosa, som giver mulighed for at undersøge mere indgående, hvem var Leonardo da Vinci, og hvad drev ham?

Den biografiske viden skal omsættes til avisens forskellige genrer.

Nogle af de ikoniske og fascinerende kunstværker indgår i danskforløbet og skal bearbejdes og undersøges danskfagligt.

- Hvilke kulturtraditioner og fortællinger lægger bag værkerne?
- Hvordan og hvorfor er de blevet til?
- Hvilken samtid er de blevet til i, og hvordan er de gennem fem århundrede overlevet?
- Hvordan inspirerer værkerne fortsat og hvordan kan vi udtrykke os med udgangspunkt i værkerne?
- Hvorfor er grammatisk viden afgørende vigtig, også når vi skal beskrive og udtrykke os over værkerne?

Leonardo var dybt fascineret af vand. Det livgivende vand spiller en central rolle både konkret, abstrakt og symbolsk over alt, og også i den gode fortælling og i kunsten.

Det bliver 'vandvittigt' interessant at undersøge:

- Hvilken rolle spiller vand i den gode fortælling?
- Hvordan indgår vand i vores traditioner og sprog og hvorfor?
- Hvordan indgår vand i et "hav" at rituelle handlinger og hvorfor?

Der vil sideløbende med det tematiske danskforløb være andre danskfaglige vinkler, som vi skal arbejde med. I løbet af året vil der være et minimum af 5 fælles læste romaner, som skal bearbejdes på forskellige måder.

Sproglære vil fylde en del af det tematiske dansk, men er også supplerende træning. Forskellige grammatiske områder skal repeteres og nye skal introduceres. Træning efterfølgende vil differentieres blandt andet med udgangspunkt i afleverede opgaver. Det vil være træning online og i udleverede hæfter.

Alle opgaver har perspektiverende vinkler.

Hvad genkender vi, og hvordan kan vi lære af indholdet i dag?

Hvilke problemstillinger eller temaer er fortsat aktuelle og hvorfor?

Hvilken betydning har de forskellige vinkler for nutidens menneske?

Derfor har vi også hver uge "dagens nyheder" – Verdens bedste nyheder. En træning og forhåbentlig motivation til at orientere sig mere i aktualiteter og søge viden i generelt. Nyhederne skal forstås og debatteres.

Opgaver vil blive evalueret på forskellig vis – fælles mundtligt, individuelt mundtligt og skriftligt med respons, som bliver udgangspunktet for videre individuel træning.

God arbejdslyst og god fornøjelse

Målbeskrivelse

Færdigheds og vidensmål markeret med gult

Læsning:

Eleven kan styre og regulere sin læseproces og diskutere teksters betydning i deres kontekst	Finde tekst		Forberedelse		Afkodning		
	1.	Eleven kan kildekritisk vurdere bruger- og ekspertproduceret indhold	Eleven har viden om afsenderforhold og genrer på internettet	Eleven kan vurdere tekstens afsender og målgruppe	Eleven har viden om afsenderforhold og målgruppe	Eleven kan variere læsehastighed bevidst efter læseformål og ordkendskab i teksten	Eleven har viden om sammenhæng mellem ordgenkendelse og læsehastighed
	2.	Eleven kan planlægge og gennemføre faser i informationssøgning	Eleven har viden om faser i informationssøgning	Eleven kan skaffe sig overblik over multimodale teksters opbygning	Eleven har viden om genretræk og multimodalitet	Eleven kan læse komplekse danske og lånte ord hurtigt og sikkert	Eleven har viden om morfemer i låneord
	3.	Eleven kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning	Eleven har viden om kildekritisk søgning	Eleven kan afgøre, hvordan en tekst skal læses	Eleven har viden om førlæsestrategier	Eleven kan læse komplekse tekster hurtigt og sikkert	Eleven har viden om stavemåde og betydning af ord i alle tekster

Tekstforståelse		Sammenhæng	
Eleven kan sammenfatte informationer fra forskellige elementer i teksten	Eleven har viden om tekstelementers opbygning og funktion	Eleven kan sætte tekster ind i sammenhæng	Eleven har viden om sammenhæng mellem tekst og kontekst
Eleven kan sammenfatte informationer fra flere tekster	Eleven har viden om metoder til sammenstilling af informationer fra flere tekster	Eleven kan diskutere mulige udfald af situationer beskrevet i tekster	Eleven har viden om metoder til opstilling af scenarier
Eleven kan forstå komplekse tekster	Eleven har viden om metoder til vurdering af teksters formål og perspektiv	Eleven kan kritisk vurdere teksters udsagn på baggrund af kontekst	Eleven har viden om metoder til systematisk undersøgelse af tekster

Fremstilling

Eleven kan udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation	Planlægning		Forberedelse		Fremstilling		
	1.	Eleven kan selvstændigt formulere en afgrænset opgave	Eleven har viden om opgave- og problemformulering	Eleven kan indsamle oplysninger og disponere indholdet	Eleven har viden om spørgeteknikker og observationsmetoder	Eleven kan udarbejde opinions- og ekspressive tekster	Eleven har viden om argumenterende og reflekterende fremstillingsformer
	2.	Eleven kan organisere samarbejde om fremstilling	Eleven har viden om produktionsplanlægning, roller, faser, ressourcer, opgavetyper og deadlines	Eleven kan forberede større multimodale produktioner	Eleven har viden om research, optagelse og skitser	Eleven kan fremstille større multimodale produktioner	Eleven har viden om virkemidler, grafisk design og efterproduktion
	3.	Eleven kan tilrettelægge proces fra ide til færdigt produkt	Eleven har viden om komplekse fremstillingsprocesser	Eleven kan disponere og layoute stof så det fremmer hensigten med produktet	Eleven har viden om målrettede dispositions- og formidlingsmetoder	Eleven kan fremstille sammenhængende tekster i forskellige genrer og stilarter	Eleven har viden om varierede udtryksformer målrettet forskellige målgrupper

Respons		Korrektur *		Præsentation og evaluering	
Eleven kan respondere på forskellige fremstillingsformer	Eleven har viden om fremstillingsformer	Eleven kan registrere og korrigere egne og andres fejl	Eleven har viden om sproglig korrekthed	Eleven kan layoute tekster, så det fremmer kommunikationen	Eleven har viden om formidlingsformer
Eleven kan respondere på sproglig stil	Eleven har viden om sproglig stil	Eleven kan korrigere teksters layout	Eleven har viden om metoder til layout af forskellige genrer	Eleven kan lancere større multimodale produktioner	Eleven har viden om PR og lancering
Eleven kan respondere på forholdet mellem produktion og genre	Eleven har viden om genretræk	Eleven kan fremstille tekster med korrekt grammatik og layout	Eleven har viden om korrekt grammatik, stavning, tegnsætning og layout	Eleven kan opstille mål for nye fremstillingsprocesser	Eleven har viden om evalueringsmetoder

Fortolkning

Eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster	Oplevelse og indlevelse		Undersøgelse		Fortolkning		
	1.	Eleven kan formulere egne oplevelser og sansninger i æstetisk sprog	Eleven har viden om æstetisk sprogbrug	Eleven kan undersøge samspillet mellem genre, sprog, indhold og virkelighed	Eleven har viden om generer, sprog, symbolik, forfatter, værk og fortæller	Eleven kan fortolke egne og andres fremstillinger af identitet i tekster	Eleven har viden om identitetsfremstillinger
	2.	Eleven kan følge forløb og komposition i komplekse tekster	Eleven har viden om komplekse fortællestrukturer og kompositioner	Eleven kan undersøge tekstens flertydighed	Eleven har viden om fortællerpålidelighed og betydningslag i teksten	Eleven kan foretage flertydige fortolkninger	Eleven har viden om metoder til fortolkning
	3.	Eleven kan reflekteret indleve sig i tekstens univers som grundlag for fortolkning	Eleven har viden om fortolkningsorienterede læsestrategier	Eleven kan gennemføre en målrettet analyse af en tekst	Eleven har viden om analysemetoder og forståelsesstrategier	Eleven kan diskutere bud på et eller flere samlede udsagn på baggrund af undersøgelsen	Eleven har viden om metoder til sammenstilling af undersøgelsens elementer

Vurdering		Perspektivering	
Eleven kan vurdere teksters form	Eleven har viden om vurderingskriterier vedrørende form	Eleven kan sætte teksten i relation til aktuelle problemstillinger	Eleven har viden om metoder til at sætte tekster i relation til aktuelle problemstillinger
Eleven kan diskutere forskellige fortolkninger af en tekst	Eleven har viden om forskellige læsepositioner	Eleven kan sætte tekster i perspektiv til litterær og kulturel tradition og udvikling gennem litteraturhistorisk læsning og Dansk litteraturs kanon	Eleven har viden om kulturelle og litterære perioder og Dansk litteraturs kanon
Eleven kan vurdere teksters udsagn og kvalitet	Eleven har viden om vurderingsmetoder vedrørende teksters kvalitet	Eleven kan sætte tekster i relation til mulige fremtidsperspektiver	Eleven har viden om metoder til at sætte tekster i relation til mulige fremtidsperspektiver

Kommunikation

Eleven kan deltage reflekteret i kommunikation i komplekse formelle og sociale situationer	Dialog		Krop og drama		It og kommunikation		
	1.	Eleven kan argumentere og informere	Eleven har viden om argumentations- og informationsformer	Eleven kan bruge kroppen som udtryk	Eleven har viden om krop og identitet	Eleven kan diskutere etiske spørgsmål vedrørende kommunikation på internettet	Eleven har viden om kommunikationsetik
	2.	Eleven kan analysere samtaler	Eleven har viden om retoriske virkemidler, talehandlinger og positionering	Eleven kan bruge kropssprog og stemme tilpasset kommunikationssituationen	Eleven har viden om kropslige og retoriske virkemidler	Eleven kan vælge digitale teknologier i forhold til situationen	Eleven har viden om digitale teknologiers kommunikationsmuligheder
	3.	Eleven kan deltage aktivt, åbent og analytisk i dialog	Eleven har viden om demokratisk dialog	Eleven kan analysere eget og andres kropssprog	Eleven har viden om sammenhæng mellem situation, kultur og kropssprog	Eleven kan diskutere betydningen af digitale kommunikationsteknologier for eget liv og fællesskab	Eleven har viden om sammenhængen mellem digitale teknologier og kommunikation

Sprog og kultur		Sproglig bevidsthed	
Eleven kan kommunikere med nordmænd og svenskere	Eleven har viden om norsk og svensk i letforståelig form	Eleven kan iagttage udtryk for holdninger i sprog	Eleven har viden om sproglig modalitet
Eleven kan begå sig bevidst i sprogligt komplekse situationer	Eleven har viden om sproglige normer og omgangsformer i forskellige situationer	Eleven kan iagttage, hvordan vi danner forestillinger om verden med ord og sprog	Eleven har viden om nuancer i sproget og sprogets virkning
Eleven kan kommunikere aktivt i forskellige sproglige og kulturelle situationer i en globaliseret verden	Eleven har viden om sammenhæng mellem situation, kultur og sprog	Eleven kan karakterisere og diskutere sprog i forskellige situationer	Eleven har viden om sprog og sprogbrug, sprogets variation og forskellige funktioner

Berømte kunstnere - Leonardo da Vinci

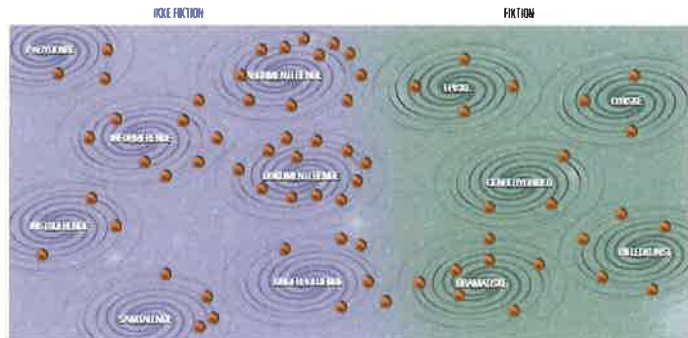
I skal læse en del af Leonardos biografi. Læsningen kommer til at foregå i grupper.

Vi læser indledningen fælles, så I får viden om læsestrategier til bogen.

Hver gruppe får tildelt et delområde af biografien. I oversigten herunder kan I også se, hvordan I skal arbejde videre med jeres viden.

Al viden skal omsættes til en renæssanceavis. I avisen skal indgå forskellige nutidige genrer:

- Baggrundsartikel
- Interview
- Reportage
- Feature
- Anmeldelse
- Nyhedsartikel

Arbejdsforløb:

1. Førlæsning.

- Hvilke illustrationer rummer kapitlet?

- Hvad tror I ud fra overskriften og illustrationerne, at jeres kapitler handler om?

2. Læs jeres tildelte kapitler – husk at fastholde viden igennem eller markeringer i teksten og udarbejdelse af notater. Brug rollelæsning med oplæser, overskriftmester og referent.

Hvilke **notatteknikker** har I erfaringer med og hvilken vil I anvende hver især? Udveksl erfaringer og viden. <https://www.undervis.dk/notatteknikker> Diskuter hvilken teknik passer til teksten i lyset af, hvordan I skal anvende viden til udarbejdelse af artiklerne.

3. I skal indsamle viden om den tildelte avisgenre. Til det skal I bruge genreuniverset på Gyldendal dansk: <http://genreunivers.gyldendal.dk/genreunivers/#>

Læs også et teksteksempel, så I er helt inde i genren.

4. Når I har styr på genren, skal I, med baggrund i det I har læst om Leonardo og jeres fantasi, skrive og layoute en artikel til vores fælles renæssanceavis. I kan fx bruge programmet publisher.

5. Til sidst skal I lave et lille input fra jeres artikel til den fælles forside.

6. I skrivefasen kan I arbejde sammen i par eller individuelt. Arbejder man i par skal der skrives individuelt på hver sin computer og teksterne skal afleveres individuelt.

7. Evaluering. Fælles mundtligt: hvilke kompetenceområder har vi arbejdet med i de forskellige faser og delprocesser forud for de færdige artikler? Individuelt skriftligt: respons af indhold med fokus på genren, forståelse af opgaven, sproget samt grammatisk korrekthed.

Vi skal selvfølgelig læse den færdige renæssanceavis.

Bogens kapitler og genreudtryk:

Kapitler om Leonardo	Udtryksform	Hvem
Læreår, side 6-7 Den færdige kunstner, side 8-9	Feature Dybdeborende journalistisk genre. Kan inddrage interview, illustrationer mv. Ikke nødvendigvis om aktuelle emner.	Anna - William
Nye horisonter, side 10-11 Hofmaler, side 12-13	Interview Dokumenterende Planlagt og struktureret samtale mellem to parter. Den interviewede er ofte aktuel i forhold til fx politik eller kunst. Interviewet kan være bredt eller fokuseret på et bestemt emne.	Emma - Oskar
Skitser i notesbøger, side 14-15	Reportage Opsøgende journalistik, hvor journalisten formidler sine oplevelser og indtryk fra et sted eller en begivenhed. Handler ikke nødvendigvis om noget dagsaktuelt. Anvender mange litterære/fortællende virkemidler.	Emilie – Asger
Krigsmaskiner og rytterstatuer, side 16-17	Reportage	Jessica - Jonas
Den sidste nadver, side 18-19	Interview	Mads - Signe
Mona Lisa, side 20-21	Anmeldelse	Joakim - Johanne
Planter og opfindelser, side 22-23	Interview	Nanna - Emil
Slaget ved Anghiari, side 24-25	Baggrundsartikel Længere artikel, som går bag om en aktuel nyhed eller sag. Bliver ofte bragt sammen med eller som opfølgning på en nyhedsartikel om emnet. Kan være en del af en artikelseerie/journalistisk kampagne, som afdækker en større sag.	Alma - Jannick
Tilbage til Milano, side 25-26	Feature	Elisabeth - Mathilde
De sidste år, side 28-29	Reportage	Ronja - Caroline
Ekstra plus-opgaver	<ul style="list-style-type: none"> - Annonceringer - reklame - Satiretegninger- stribe - Blog- statusopdatering 	